

ਐਸਜੇ ਵਜ਼ੀਫ਼ਦਾਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ

ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ.

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2013 ਦਾ CWP ਨੰ. 14525

23 ਜਨਵਰੀ 2015

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਅਨੁਛੇਦ 226 - ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ 1894, ਐੱਸ. 4 ਅਤੇ 6 - ਪੰਜਾਬ ਰੀਜਨਲ ਐਂਡ ਟਾਊਨ ਪਲੈਨਿੰਗ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1995 - ਐੱਸ. 42 - ਗ੍ਰਹਿਣ - ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ - ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਵਾਇਰ ਐਕਟ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।

(ਪੈਰਾ ੬)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ.ਡੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ।

(ਪੈਰਾ ੭)

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰ .

ਵਿਨੋਦ ਐਸ.ਭਾਰਦਵਾਜ, ਐਡੀ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 5 ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ।

ਰਾਜਬੀਰ ਵਾਸੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਲਈ।

VMGupta, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ.6 ਲਈ।

SJVAZIFDAR ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1995 (ਬੋਝੇ ਸਮੇਂ ਲਈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ) ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“42. (1) ਜਦੋਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894, ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ। (2) ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।”

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ

ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

(4) ਜੇ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੋਹਾਲੀ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (ਗਮਾਡਾ) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਰਬਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (ਪੁੱਡਾ) ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਜਾਂ ਹੋਰ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪਾਰਕ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਸੈਕਟਰ 101, ਮੁਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪਾਰਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਐਕਵਾਇਰ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

(5) ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਐਕਵਾਇਰ ਸਿਰਫ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(6) ਸਪੁਰਦਗੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ

ਵਿਕਾਸ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। .

(7) ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ।

(8) ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਬਾਂਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ **ਨਾਗਪੁਰ ਲੈਂਡ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**।

(9) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਖੇਤਰੀ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 116 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'MRTP ਐਕਟ') ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਜਨਾ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। MRTP ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਯੋਜਨਾ, ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ, ਰਾਖਵੀਂ ਜਾਂ ਮਨੋਨੀਤ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ। MRTP ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 126 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਡਰਾਫਟ ਖੇਤਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ, ਯੋਜਨਾ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਆਦਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਤਹਿਤ

(10) ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ MRTP ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਵੇਂ ਕਸਬੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ, MRTP ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਐਕਵਾਇਰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(11) ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਦੋ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਢੰਗ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਟਾਊਨ ਪਲੈਨਿੰਗ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਅਧੀਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਵਾਇਰ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੋਹਾਲੀ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਰਬਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੀਆਰਟੀਪੀਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(12) ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਪੀ ਐਸ ਬਾਜਵਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ

ਸਿੰਘ

ਰਾਜੀਵ ਨਰਾਇਣ ਰੈਨਾ ਜੇ.

ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2013 ਦਾ CWP ਨੰ. 7048

ਦਸੰਬਰ 23, 2014

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਅਨੁਛੇਦ 226 - ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 - ਐੱਸ. 34, 148, 149, 304, 323, 324 ਅਤੇ 506 - ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 -

S.319 - ਭਰਤੀ - ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਸੀ ਇੱਕ ਅਪੈਰਾਧੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ